IAS WITH DR RAVI
AIM. PREPARE. ACHIEVE

DAY 9

తెలుగు MCQ సాధన

Topics 81 to 90

20 questions with the answer and explanation immediately after each question.

విద్యార్థుల సంచిక · 12 అక్టోబర్ 2026

IAS with Dr Ravi

@iaswithdrravi
APPSC Group 1 Preparation Programme

Topics in Day 9

81 · బాబర్, హుమాయూన్, షేర్ షా సూరి

82 · రాజ్యసభ: నిర్మాణం, ఛైర్మన్, ప్రత్యేక అధికారాలు

83 · రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, APPSC

84 · కనీస మద్దతు ధర: ఎలా నిర్ణయిస్తారు, ఏ పంటలకు వర్తిస్తుంది

85 · GST: నిర్మాణం, GST కౌన్సిల్, రేట్ల శ్లాబులు

86 · భారత రుతుపవనాలు: ఏర్పడే తీరు, రాక, వెనుదిరగడం

87 · నావిక్ (NavIC, IRNSS): భారత నావిగేషన్ ఉపగ్రహ వ్యవస్థ

88 · గడియారాలు (clocks): ముళ్ల మధ్య కోణం

89 · కాలం, పని (time and work): క.సా.గు (LCM) పద్ధతి

90 · వర్తమాన అంశాలు: బీమా రంగంలో 100 శాతం FDI, 2025 నాటి బీమా చట్టాల సవరణలు

Use the topic links above or the PDF bookmarks to move through the day.

ప్రశ్న 1

జాబితా Iని (1526 నుంచి 1556 మధ్య జరిగిన యుద్ధం) జాబితా IIతో (ఓడిపోయిన పక్షానికి నాయకత్వం వహించిన పాలకుడు లేదా నాయకుడు) జతపరచండి:

జాబితా I (1526 నుంచి 1556 మధ్య జరిగిన యుద్ధం)	జాబితా II (ఓడిపోయిన పక్షానికి నాయకత్వం వహించిన పాలకుడు లేదా నాయకుడు)
A. మొదటి పానిపట్ యుద్ధం	1. మేదినీ రాయ్
B. ఖాన్వా యుద్ధం	2. ఇబ్రహీం లోడీ
C. చందేరి యుద్ధం	3. హేము
D. రెండో పానిపట్ యుద్ధం	4. రాణా సంగా

- (1) A-3, B-4, C-1, D-2
- (2) A-2, B-1, C-4, D-3
- (3) A-2, B-4, C-1, D-3
- (4) A-3, B-1, C-4, D-2

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (3) A-2, B-4, C-1, D-3

- A-2: మొదటి పానిపట్ యుద్ధంలో (1526 ఏప్రిల్ 21) బాబర్ ఢిల్లీ సుల్తాన్ ఇబ్రహీం లోడీని ఓడించాడు; ఇబ్రహీం లోడీ యుద్ధభూమిలోనే చనిపోయాడు.
- B-4: ఖాన్వా దగ్గర (1527 మార్చి 16) బాబర్ మేవాడ్ పాలకుడు రాణా సంగాను ఓడించాడు. ఈ యుద్ధానికి ముందే ఆయన మద్యం మానేశాడు; ఈ యుద్ధం తర్వాతే గాజీ బిరుదు తీసుకున్నాడు.
- C-1: చందేరి దగ్గర (1528 జనవరి) బాబర్ ఆ కోటను ఏలుతున్న రాజపుత్ర నాయకుడు మేదినీ రాయ్‌ను ఓడించాడు.
- D-3: రెండో పానిపట్ యుద్ధంలో (1556) అక్బర్ సైన్యం హేమును ఓడించింది; ఆ సైన్యాన్ని నడిపింది రాజప్రతినిధి బైరం ఖాన్. సూర్ పాలకుడు ముహమ్మద్ ఆదిల్ షా (అదాలీ) దగ్గర హేము వజీర్‌గా ఉండేవాడు. మొదటి మూడు యుద్ధాలు బాబర్ చేసినవి; ఇది మొదటి పానిపట్ యుద్ధానికి ముప్పై ఏళ్ల తర్వాత జరిగింది.
- (1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు పానిపట్ యుద్ధాలను తారుమారు చేశారు. మొదటి యుద్ధంలో (1526) ఓడిపోయి చనిపోయింది ఇబ్రహీం లోడీ; రెండో యుద్ధంలో (1556) ఓడిపోయింది హేము.
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఇద్దరు రాజపుత్ర నాయకులను తారుమారు చేశారు. ఖాన్వా దగ్గర ఓడిపోయింది మేవాడ్ పాలకుడు రాణా సంగా; చందేరి కోటను ఏలిన నాయకుడు మేదినీ రాయ్.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఈ రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి.

ప్రశ్న 2

షేర్ షా పరిపాలన గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. పట్టా అంటే భూమి శిస్తు కడతానని రైతు రాసి ఇచ్చే ఒప్పంద పత్రం.
2. షేర్ షా రహదారుల వెంట ఉన్న సరాయిలు వార్తల రవాణా వ్యవస్థకు (డాక్ చౌకీ) మజిలీలుగా కూడా పనిచేశాయి.
3. సరుకుల మీద సుంకాన్ని సరుకు రాజ్యంలోకి వచ్చే చోట ఒకసారి, దాన్ని అమ్మే చోట ఒకసారి, అంటే రెండు చోట్ల వసూలు చేశారు.
4. షిక్‌దార్-ఇ-షిక్‌దారాన్ ఒకే ఒక పరగణాకు అధికారిగా ఉండేవాడు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 2, 3 మాత్రమే
- (3) 3, 4 మాత్రమే
- (4) 1, 4 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (2) 2, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: పట్టాను రైతుకు ఇచ్చేవారు; రైతు ఎంత కట్టాలో అందులో రాసి ఉండేది. ఆ మొత్తం కడతానని రైతు ఇచ్చే ఒప్పంద పత్రం ఖబూలియత్.
- 2వ వాక్యం సరైనది: ప్రతి సరాయిలో రెండు గుర్రాలను ఉంచేవారు. కాబట్టి సరాయిలు వార్తల రవాణా వ్యవస్థకు (డాక్ చౌకీ) మజిలీలుగా కూడా పనిచేశాయి.
- 3వ వాక్యం సరైనది: సరుకు రాజ్యంలోకి వచ్చే చోట సుంకం వసూలు చేశారు (బెంగాల్ నుంచి వచ్చే సరుకుకు సిక్రీగలీ దగ్గర, వాయవ్యం నుంచి వచ్చే సరుకుకు సరిహద్దు దగ్గర). సరుకును అమ్మే చోట మళ్లీ వసూలు చేశారు.
- 4వ వాక్యం తప్పు: షిక్‌దార్-ఇ-షిక్‌దారాన్ అంటే ప్రధాన షిక్‌దార్; అతను ఒక సర్కార్‌లోని పరగణాలన్నిటి పైన ఉండేవాడు. ఒక్క పరగణాకు అధికారి షిక్‌దార్.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 1వ వాక్యం ఉంది, సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 4వ వాక్యం ఉంది, సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (4)లో ఉన్న 1వ, 4వ వాక్యాలు రెండూ తప్పు.

ప్రశ్న 3

రాజ్యసభ (Council of States) గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. రాజ్యసభలో కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల ప్రతినిధులను ఎలా ఎంపిక చేయాలో పార్లమెంటు చట్టం చేసి నిర్ణయిస్తుంది.
2. రాజ్యసభ సభ్యుడి పదవీకాలం ఆరు సంవత్సరాలు అని రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 83 నిర్ణయిస్తుంది.
3. రాజ్యసభ స్థానాన్ని భర్తీ చేయడానికి జరిగే ఎన్నికలో ఓట్లను బహిరంగ బ్యాలెట్ (open ballot) ద్వారా వేస్తారు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 3 మాత్రమే
- (2) 1, 2 మాత్రమే
- (3) 2, 3 మాత్రమే
- (4) 3 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (1) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: ఇది అధికరణ 80(5)లోని మాట. రాష్ట్రాల విషయంలో ఎన్నిక పద్ధతిని అధికరణ 80(4) తానే చెప్పింది: శాసనసభలోని ఎన్నికైన సభ్యులు ఎన్నుకుంటారు. కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల విషయంలో ఆ పద్ధతిని పార్లమెంటుకు వదిలేసింది. పార్లమెంటు చేసిన చట్టం అలాంటి ప్రతి ప్రాంతానికి ఒక ఎన్నికల గణాన్ని ఏర్పాటు చేసింది; ఢిల్లీలో, పుదుచ్చేరిలో ఆ గణంలో శాసనసభలోని ఎన్నికైన సభ్యులు ఉంటారు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: అధికరణ 83(1) చెప్పేది ఇంతే: రాజ్యసభ రద్దు కాదు; సభ్యుల్లో వీలైనంత వరకు మూడో వంతు మంది ప్రతి రెండో సంవత్సరం ముగిసినప్పుడు, పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా చేసిన ఏర్పాట్ల ప్రకారం పదవీ విరమణ చేస్తారు. ఆరు సంవత్సరాలు అని నిర్ణయించింది 1951 నాటి ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టంలోని సెక్షన్ 154. లోక్‌సభ విషయంలోనే అధికరణ 83 తానే కాలపరిమితిని చెప్పింది; అది ఐదేళ్లు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: 2003 నాటి ప్రజా ప్రాతినిధ్య (సవరణ) చట్టం రాజ్యసభ ఎన్నికల్లో రహస్య బ్యాలెట్ స్థానంలో బహిరంగ బ్యాలెట్‌ను తెచ్చింది. సుప్రీంకోర్టు కుల్దీప్ నయ్యర్ v. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2006) కేసులో దీన్ని సమర్థించింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో 3వ వాక్యం ఒక్కటే ఉంది; 1వ వాక్యం కూడా సరైనదే, కానీ అది ఇందులో లేదు.

ప్రశ్న 4

జాబితా Iని (రాజ్యాంగంలోని అధికరణలు) జాబితా IIతో (ఆ అధికరణ ప్రకారం రాజ్యసభ చేసే తీర్మానం) జతపరచండి:

జాబితా I	జాబితా II
A. అధికరణ 249	1. పార్లమెంటు చట్టం చేసి ఒక అఖిల భారత సర్వీసును ఏర్పాటు చేయడానికి వీలుగా రాజ్యసభ తీర్మానం చేస్తుంది
B. అధికరణ 312	2. డిప్యూటీ ఛైర్మన్‌ను పదవి నుంచి తొలగించడానికి రాజ్యసభ తీర్మానం చేస్తుంది
C. అధికరణ 67	3. రాష్ట్ర జాబితాలోని ఒక అంశం మీద పార్లమెంటు చట్టం చేయడానికి వీలుగా రాజ్యసభ తీర్మానం చేస్తుంది
D. అధికరణ 90	4. ఉపరాష్ట్రపతిని పదవి నుంచి తొలగించడానికి రాజ్యసభ తీర్మానం చేస్తుంది

- (1) A-1, B-3, C-4, D-2
- (2) A-3, B-1, C-2, D-4
- (3) A-1, B-3, C-2, D-4
- (4) A-3, B-1, C-4, D-2

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (4) A-3, B-1, C-4, D-2

- ఇది ఎందుకు సరైనది: అధికరణ 249 కింద రాజ్యసభ తీర్మానం చేస్తే, పార్లమెంటు జాతీయ ప్రయోజనం దృష్ట్యా రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశం మీద చట్టం చేయవచ్చు (A-3). అధికరణ 312 కింద రాజ్యసభ తీర్మానం చేస్తే, పార్లమెంటు చట్టం చేసి ఒకటి లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ అఖిల భారత సర్వీసులను ఏర్పాటు చేయవచ్చు (B-1). ఉపరాష్ట్రపతిని రాజ్యసభ తీర్మానం ద్వారా తొలగించడం గురించి అధికరణ 67 చెబుతుంది; ఆ తీర్మానానికి లోక్‌సభ అంగీకరించాలి (C-4). డిప్యూటీ ఛైర్మన్‌ను రాజ్యసభ తీర్మానం ద్వారా తొలగించడం గురించి అధికరణ 90 చెబుతుంది (D-2).
- (1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో అధికరణలు 249, 312 తారుమారయ్యాయి. రెండింటికీ హాజరై ఓటు వేసిన సభ్యుల్లో కనీసం మూడింట రెండు వంతుల మంది మద్దతు ఉన్న తీర్మానం కావాలి. కానీ అధికరణ 249 రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశం గురించినది; అది కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాల గురించిన XIవ భాగంలో (Part XI) ఉంది. అధికరణ 312 సర్వీసుల గురించిన XIVవ భాగంలో ఉంది.
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో అధికరణలు 67, 90 తారుమారయ్యాయి. రెండింటికీ సభలోని అప్పటి మొత్తం సభ్యుల్లో మెజారిటీ, 14 రోజుల నోటీసు కావాలి. కానీ అధికరణ 67 ఉపరాష్ట్రపతి పదవీకాలం గురించినది; అధికరణలు 89 నుంచి 92 వరకు రాజ్యసభ ఛైర్మన్, డిప్యూటీ ఛైర్మన్ గురించినవి.
- (3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు జతలూ తారుమారయ్యాయి. కాబట్టి నాలుగు జతలూ తప్పే.

ప్రశ్న 5

రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సభ్యుడిపై దుష్ప్రవర్తన ఆరోపణ వచ్చింది. ఆ విషయంపై సుప్రీంకోర్టుకు రిఫరెన్స్ ఎవరు పంపుతారు, రిఫరెన్స్ తేలే వరకు ఆ సభ్యుడిని ఎవరు సస్పెండ్ చేయవచ్చు అనే దాన్ని కింది వాటిలో ఏది సరిగ్గా చెబుతోంది?

- (1) రిఫరెన్స్ గవర్నర్ పంపుతారు; సభ్యుడిని గవర్నర్ సస్పెండ్ చేయవచ్చు
- (2) రిఫరెన్స్ రాష్ట్రపతి పంపుతారు; సభ్యుడిని గవర్నర్ సస్పెండ్ చేయవచ్చు
- (3) రిఫరెన్స్ రాష్ట్రపతి పంపుతారు; సభ్యుడిని రాష్ట్రపతి సస్పెండ్ చేయవచ్చు
- (4) రిఫరెన్స్ గవర్నర్ పంపుతారు; సభ్యుడిని రాష్ట్రపతి సస్పెండ్ చేయవచ్చు

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (2) రిఫరెన్స్ రాష్ట్రపతి పంపుతారు; సభ్యుడిని గవర్నర్ సస్పెండ్ చేయవచ్చు

- ఇది ఎందుకు సరైనది: అధికరణ 317(1) ప్రకారం, దుష్ప్రవర్తన కారణంగా తొలగించాలంటే ముందు రాష్ట్రపతి సుప్రీంకోర్టుకు రిఫరెన్స్ పంపాలి; ఆ సభ్యుడు రాష్ట్ర కమిషన్‌కు చెందినవాడైనా రిఫరెన్స్ పంపేది రాష్ట్రపతే. అధికరణ 317(2) ప్రకారం, రిఫరెన్స్ వెళ్లాక రాష్ట్ర కమిషన్ సభ్యుడిని గవర్నర్ సస్పెండ్ చేయవచ్చు; కోర్టు నివేదికపై రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వులు ఇచ్చే వరకు ఆ సస్పెన్షన్ ఉంటుంది.
- (1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో సస్పెన్షన్ భాగం సరైనదే, రిఫరెన్స్ భాగం తప్పు. గవర్నర్ సభ్యుడిని నియమిస్తారు, సస్పెండ్ కూడా చేయవచ్చు; కానీ సుప్రీంకోర్టుకు రిఫరెన్స్ పంపేది రాష్ట్రపతి.
- (3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రిఫరెన్స్ భాగం సరైనదే, సస్పెన్షన్ భాగం తప్పు. UPSC సభ్యుడిని లేదా సంయుక్త కమిషన్ సభ్యుడిని రాష్ట్రపతి సస్పెండ్ చేస్తారు. రాష్ట్ర కమిషన్ సభ్యుడిని సస్పెండ్ చేసే అధికారం గవర్నర్‌ది.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు భాగాలూ తారుమారయ్యాయి. రిఫరెన్స్ పంపేది రాష్ట్రపతి; సస్పెండ్ చేయగలిగేది గవర్నర్.

ప్రశ్న 6

రాష్ట్రాలకు ఉన్న పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్‌లో ఛైర్మన్ కాని సభ్యుడికి, పదవి ముగిశాక అదే కమిషన్‌కు ఛైర్మన్‌గా నియామకం పొందే అర్హత ఉంటుంది.
2. రెండు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ రాష్ట్రాలకు సంయుక్త రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, ఆ రాష్ట్రాల చట్టసభలు చేసే చట్టం ద్వారా ఏర్పడుతుంది.
3. అధికరణ 16(4) కింద రిజర్వేషన్ నిబంధనను ఏ పద్ధతిలో చేయాలనే విషయంపై కమిషన్‌ను సంప్రదించాల్సిన అవసరం లేదు.
4. విభజనకు ముందున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, 2014 జూన్ 2 నుంచి ఇప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి కమిషన్ అయింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 3, 4 మాత్రమే
- (2) 2, 3 మాత్రమే
- (3) 1, 3, 4 మాత్రమే
- (4) 1, 2, 4 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (3) 1, 3, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: రాష్ట్ర కమిషన్‌లో ఛైర్మన్ కాని సభ్యుడు UPSC ఛైర్మన్ లేదా UPSC సభ్యుడు కావచ్చని, అదే రాష్ట్ర కమిషన్‌కు లేదా వేరే రాష్ట్ర కమిషన్‌కు ఛైర్మన్ కావచ్చని అధికరణ 319 చెబుతుంది. అధికరణ 316(3) నిషేధించేది "అదే పదవికి" తిరిగి నియమించడాన్ని; ఛైర్మన్ పదవి వేరే పదవి.
- 2వ వాక్యం తప్పు: అధికరణ 315(2) ప్రకారం రాష్ట్రాల చట్టసభలు తీర్మానాలు మాత్రమే చేస్తాయి. చట్టం చేసి సంయుక్త కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేసేది పార్లమెంటు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: అధికరణ 16(4) కింద నిబంధనను ఏ పద్ధతిలో చేయాలనే విషయంపై, అధికరణ 335ను ఏ పద్ధతిలో అమలు చేయాలనే విషయంపై కమిషన్‌ను సంప్రదించాల్సిన అవసరం లేదని అధికరణ 320(4) చెబుతుంది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014 లోని సెక్షన్ 83 ప్రకారం, విభజనకు ముందున్న రాష్ట్రానికి చెందిన కమిషన్ నియమిత తేదీ అయిన 2014 జూన్ 2 నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి కమిషన్ అయింది. 2014లో కొత్తగా ఏర్పడిన కమిషన్ తెలంగాణది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (2)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనవైన 1వ, 4వ వాక్యాలు లేవు. (4)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 7

కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయ ధరలను నిర్ణయించడం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. A2+FL అనే వ్యయంలో రైతు సొంత భూమికి లెక్కగట్టే కౌలు విలువ కలిసి ఉంటుంది.
2. టోరియా (toria) MSPని రేప్‌సీడ్ ఇంకా ఆవాల MSP ఆధారంగా నిర్ణయిస్తారు.
3. చెరకుకు ఇచ్చే FRPని (Fair and Remunerative Price: న్యాయమైన, గిట్టుబాటు ధర) CACP (Commission for Agricultural Costs and Prices) చేసే సిఫార్సుల ఆధారంగా నిర్ణయిస్తారు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 1, 3 మాత్రమే
- (3) 2 మాత్రమే
- (4) 2, 3 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (4) 2, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: A2+FL అంటే రైతు చేతి నుంచి చెల్లించే ఖర్చులకు (A2) కుటుంబ శ్రమకు లెక్కగట్టిన విలువను కలిపితే వచ్చే వ్యయం. కౌలుకు తీసుకున్న భూమికి నిజంగా చెల్లించే కౌలు చేతి నుంచి చెల్లించే ఖర్చే, కాబట్టి అది A2లోనే ఉంటుంది. రైతు సొంత భూమికి లెక్కగట్టే కౌలు విలువను ఎవరికీ చెల్లించరు; అది C2లో మాత్రమే కలుస్తుంది. రైతు సొంత స్థిర మూలధనం మీద వడ్డీ కూడా C2లోనే కలుస్తుంది.
- 2వ వాక్యం సరైనది: టోరియాకు విడిగా లెక్క లేదు. దాని MSPని రేప్‌సీడ్ ఇంకా ఆవాల MSP ఆధారంగా నిర్ణయిస్తారు. అలాగే పీచు తీసిన కొబ్బరికాయ MSPని ఎండు కొబ్బరి MSP ఆధారంగా నిర్ణయిస్తారు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: CACP ధరల విధాన నివేదిక ఇచ్చే ఐదు సమూహాల్లో చెరకు ఒకటి. చక్కెర సీజన్ 2026-27 FRPని CACP సిఫార్సుల ఆధారంగా నిర్ణయించారు. దాన్ని CCEA ఆమోదించింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 1వ వాక్యం ఉంది, సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (2)లో 1వ వాక్యం ఉంది, సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు వాక్యం ఏదీ లేదు, కానీ సరైనదైన 3వ వాక్యం అందులో లేదు.

ప్రశ్న 8

జాబితా Iని (కమిటీ లేదా కమిషన్) జాబితా IIతో (అది చెప్పినది లేదా చేసినది, లేదా దాని పని ఫలితంగా జరిగినది) జతపరచండి:

జాబితా I (కమిటీ లేదా కమిషన్)	జాబితా II (అది చెప్పినది లేదా చేసినది, లేదా దాని పని ఫలితంగా జరిగినది)
A. ఎం.ఎస్. స్వామినాథన్ అధ్యక్షతన ఉన్న జాతీయ రైతు కమిషన్ (National Commission on Farmers)	1. దేశంలో చట్టప్రకారం తప్పనిసరిగా అమలయ్యే MSP వ్యవస్థను తీసుకురావాలని సిఫార్సు చేసింది
B. వ్యవసాయంపై పార్లమెంటు స్థాయీ సంఘం (Standing Committee on Agriculture), 2024లో	2. MSP భారిత సగటు ఉత్పత్తి వ్యయం కన్నా కనీసం 50 శాతం ఎక్కువ ఉండాలని సిఫార్సు చేసింది
C. ఝా కమిటీ (Jha Committee)	3. భారత ఆహార సంస్థ (FCI) పునర్వ్యవస్థీకరణపై నివేదిక ఇచ్చింది
D. శాంత కుమార్ అధ్యక్షతన ఉన్న ఉన్నత స్థాయి కమిటీ (High Level Committee)	4. దీని సిఫార్సుల ఆధారంగా వ్యవసాయ ధరల కమిషన్ (Agricultural Prices Commission) ఏర్పాటైంది

- (1) A-2, B-1, C-4, D-3
- (2) A-1, B-2, C-4, D-3
- (3) A-2, B-1, C-3, D-4
- (4) A-1, B-2, C-3, D-4

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (1) A-2, B-1, C-4, D-3

- ఇది ఎందుకు సరైనది: MSP భారిత సగటు ఉత్పత్తి వ్యయం కన్నా కనీసం 50 శాతం ఎక్కువ ఉండాలని జాతీయ రైతు కమిషన్ (2006 నివేదిక) చెప్పింది (A-2). చట్టప్రకారం తప్పనిసరిగా అమలయ్యే MSP వ్యవస్థను తీసుకురావాలని వ్యవసాయంపై స్థాయీ సంఘం 2024లో సిఫార్సు చేసింది (B-1). ఝా కమిటీని 1964 ఆగస్టులో నియమించారు; దాని సిఫార్సుల ఆధారంగా 1965 జనవరిలో వ్యవసాయ ధరల కమిషన్ ఏర్పాటైంది (C-4). శాంత కుమార్ అధ్యక్షతన ఉన్న ఉన్నత స్థాయి కమిటీ FCI పునర్వ్యవస్థీకరణపై 2015 జనవరి 21న నివేదిక ఇచ్చింది (D-3).
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో మొదటి రెండు తారుమారయ్యాయి. జాతీయ రైతు కమిషన్ చెప్పింది MSP ఎంత ఉండాలనే దాని గురించి, అంటే వ్యయం మీద మార్జిన్ గురించి. MSPని చట్టప్రకారం తప్పనిసరి చేయాలనే సిఫార్సు 2024లో వ్యవసాయంపై స్థాయీ సంఘం చేసింది.
- (3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో చివరి రెండు తారుమారయ్యాయి. ఝా కమిటీ ధరల విధానం మొదలైన రోజులకు చెందింది: ఇప్పుడు CACPగా ఉన్న వ్యవసాయ ధరల కమిషన్ దాని సిఫార్సుల నుంచే వచ్చింది. FCI పునర్వ్యవస్థీకరణపై 2014-15లో పని చేసిన కమిటీకి అధ్యక్షుడు శాంత కుమార్.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి; కాబట్టి నాలుగు జతలూ తప్పే.

ప్రశ్న 9

జాబితా Iని (రాజ్యాంగ (101వ సవరణ) చట్టం, 2016 కొత్తగా చేర్చిన లేదా సవరించిన రాజ్యాంగ అధికరణ) జాబితా IIతో (ఆ అధికరణ చెప్పేది) జతపరచండి:

జాబితా I (అధికరణ)	జాబితా II (ఆ అధికరణ చెప్పేది)
A. 246A అధికరణ	1. ముడి చమురు, హైస్పీడ్ డీజిల్, పెట్రోల్, సహజ వాయువు, విమాన ఇంధనం మీద GST ఏ తేదీ నుంచి విధించాలన్న విషయాన్ని ఇది చూస్తుంది
B. 269A అధికరణ	2. మనుషులు తాగే మద్యం సరఫరా మీద పన్నులను ఇది GST బయట ఉంచుతుంది
C. 279A అధికరణ	3. అంతర్ రాష్ట్ర వ్యాపార, వాణిజ్యంలో భాగంగా జరిగే సరఫరాల మీద GST చట్టాలు చేసే అధికారాన్ని ఇది పార్లమెంటుకు మాత్రమే ఇస్తుంది
D. 366 అధికరణ	4. అంతర్ రాష్ట్ర వ్యాపార, వాణిజ్యంలో భాగంగా జరిగే సరఫరాల మీద GSTని భారత ప్రభుత్వం విధించి, వసూలు చేస్తుందని, ఆ పన్నును కేంద్రానికి, రాష్ట్రాలకు పంచుతారని ఇది చెబుతుంది

- (1) A-3, B-4, C-1, D-2
- (2) A-4, B-3, C-1, D-2
- (3) A-3, B-4, C-2, D-1
- (4) A-4, B-3, C-2, D-1

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (1) A-3, B-4, C-1, D-2

- ఇది ఎందుకు సరైనది: 246A అధికరణ GST చట్టాలు చేసే అధికారాన్ని పార్లమెంటుకు, ప్రతి రాష్ట్ర చట్టసభకు ఇస్తుంది; సరఫరా అంతర్ రాష్ట్ర వ్యాపార, వాణిజ్యంలో భాగంగా జరిగితే ఆ అధికారాన్ని దాని క్లాజు (2) పార్లమెంటుకు మాత్రమే ఇస్తుంది (A-3). అలాంటి సరఫరాల మీద GSTని భారత ప్రభుత్వం విధించి, వసూలు చేస్తుందని, ఆ పన్నును కేంద్రానికి, రాష్ట్రాలకు పంచుతారని 269A అధికరణ చెబుతుంది (B-4). 279A అధికరణ GST కౌన్సిల్‌ను ఏర్పాటు చేస్తుంది; ఐదు పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల మీద GST ఏ తేదీ నుంచి విధించాలో కౌన్సిల్ సిఫార్సు చేయాలని దాని క్లాజు (5) చెబుతుంది (C-1). 366(12A) అధికరణ GSTని నిర్వచిస్తుంది; మనుషులు తాగే మద్యం సరఫరా మీద పన్నులను ఆ నిర్వచనం బయట ఉంచుతుంది (D-2).
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇది 246A, 269A అధికరణలను తారుమారు చేసింది. రెండూ అంతర్ రాష్ట్ర సరఫరా గురించే మాట్లాడతాయి; కానీ 246A అధికరణ చట్టం ఎవరు చేస్తారో చెబుతుంది; 269A అధికరణ పన్నును ఎవరు విధిస్తారో, దాన్ని ఎలా పంచుతారో చెబుతుంది.
- (3) ఎందుకు తప్పు: ఇది 279A, 366 అధికరణలను తారుమారు చేసింది. మద్యాన్ని GST బయట ఉంచింది 366(12A) అధికరణలోని నిర్వచనం. పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల సంగతి చూసేది 279A(5) అధికరణ; అది తేదీని కౌన్సిల్‌కు వదిలేసింది.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు తారుమార్లనూ ఒకేసారి చేసింది; కాబట్టి నాలుగు జతలూ తప్పే.

ప్రశ్న 10

GST కౌన్సిల్ గురించి, 2026 అక్టోబర్ 11 నాటికి అమల్లో ఉన్న GST రేట్ల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. GST కౌన్సిల్ మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో సగం మంది ఉంటే కౌన్సిల్ సమావేశానికి కోరం అవుతుంది.
2. రెవెన్యూ లేదా ఆర్థిక శాఖను చూసే కేంద్ర సహాయ మంత్రి GST కౌన్సిల్‌కు వైస్ ఛైర్‌పర్సన్‌గా ఉంటారు.
3. 2025 సెప్టెంబర్ 22 నుంచి అమల్లో ఉన్న రేట్ల నిర్మాణంలో మెరిట్ రేటు అనే పేరున్న రేటు 18 శాతం.
4. వ్యక్తిగత ఆరోగ్య బీమా పాలసీలకు GST నుంచి మినహాయింపు ఉంది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 2, 3 మాత్రమే
- (3) 1, 4 మాత్రమే
- (4) 3, 4 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (3) 1, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: 279A అధికరణ ప్రకారం కౌన్సిల్ మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో సగం మంది ఉంటే కోరం అవుతుంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: రెవెన్యూ లేదా ఆర్థిక శాఖను చూసే కేంద్ర సహాయ మంత్రి కౌన్సిల్‌లో ఒక సభ్యుడు. వైస్ ఛైర్‌పర్సన్‌గా రాష్ట్రాల మంత్రులు తమలో ఒకరిని ఎన్నుకుంటారు.
- 3వ వాక్యం తప్పు: మెరిట్ రేటు 5 శాతం. 18 శాతం రేటు ప్రామాణిక రేటు. మూడో రేటు అయిన 40 శాతం ప్రత్యేక రేటు.
- 4వ వాక్యం సరైనది: వ్యక్తిగత ఆరోగ్య బీమా పాలసీలన్నిటికీ, వ్యక్తిగత జీవిత బీమా పాలసీలన్నిటికీ GST నుంచి మినహాయింపు ఇవ్వాలని కౌన్సిల్ 56వ సమావేశం (2025 సెప్టెంబర్ 3) సిఫార్సు చేసింది. ఈ మార్పు 2025 సెప్టెంబర్ 22 నుంచి అమల్లో ఉంది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 4వ వాక్యం లేదు. (2)లో ఉన్నవి రెండూ తప్పు వాక్యాలే. (4)లో తప్పు అయిన 3వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 11

భారత రుతుపవనాల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. NCERT ప్రకారం, జూలైలో అంతర అయనరేఖా అభిసరణ మండలం (ITCZ) గంగా మైదానం మీద, సుమారు 20°, 25° ఉత్తర అక్షాంశాల మధ్య ఉంటుంది.
2. భారత వాతావరణ శాఖ (IMD) ప్రకారం, దక్షిణ అరేబియా సముద్రం మీదుగా భూమధ్యరేఖను దాటి వచ్చే గాలి ప్రవాహానికి మాస్కరీన్ అధిక పీడనం కారణమవుతుంది.
3. భారత వాతావరణ శాఖ 2020లో సవరించిన సాధారణ తేదీల ప్రకారం, రుతుపవనాలు వాయవ్య భారతదేశం నుంచి సుమారు సెప్టెంబర్ 1న వెనుదిరగడం మొదలుపెడతాయి.
4. అవే సవరించిన సాధారణ తేదీల ప్రకారం, రుతుపవనాలు జూలై 8 నాటికి దేశం మొత్తానికి విస్తరిస్తాయి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 4 మాత్రమే
- (2) 1, 2, 4 మాత్రమే
- (3) 2, 3 మాత్రమే
- (4) 1, 3, 4 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (2) 1, 2, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: జూలైలో ITCZ గంగా మైదానం మీద, సుమారు 20°, 25° ఉత్తర అక్షాంశాల మధ్య ఉంటుందని, అప్పుడు దాన్ని కొన్నిసార్లు రుతుపవన ద్రోణి అంటారని NCERT 11వ తరగతి పుస్తకం చెబుతుంది.
- 2వ వాక్యం సరైనది: మాస్కరీన్ అధిక పీడనం దక్షిణ హిందూ మహాసముద్రంలో, మాస్కరీన్ దీవుల చుట్టుపక్కల ఉండే అధిక పీడన ప్రాంతమని IMD వివరిస్తుంది; దక్షిణ అరేబియా సముద్రం మీదుగా భూమధ్యరేఖను దాటి వచ్చే గాలి ప్రవాహానికి అదే కారణమని చెబుతుంది. టిబెట్ అధిక పీడనం వేరే వ్యవస్థ: అది ట్రోపో ఆవరణం మధ్య భాగంలో, పై భాగంలో ఉంటుంది, తూర్పు జెట్‌కు తోడవుతుంది.
- 3వ వాక్యం తప్పు: 2020లో సవరించిన తేదీల ప్రకారం రుతుపవనాలు వాయవ్య భారతదేశం నుంచి సుమారు సెప్టెంబర్ 17న వెనుదిరగడం మొదలుపెడతాయి. సెప్టెంబర్ 1 అనేది పాత సాధారణ తేదీ; IMD వెనుదిరగడానికి సంబంధించిన తన షరతులను వర్తింపజేయడం మొదలుపెట్టేది కూడా ఆ తేదీ తర్వాతే.
- 4వ వాక్యం సరైనది: సవరించిన తేదీల ప్రకారం రుతుపవనాలు జూలై 8 నాటికి దేశం మొత్తానికి విస్తరిస్తాయి. పాత సాధారణ తేదీ జూలై 15.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 3వ వాక్యం ఉంది; సరైనవైన 1వ, 4వ వాక్యాలు లేవు. (4)లో తప్పు అయిన 3వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 12

జాబితా Iని (రుతుపవనాల దశ) జాబితా IIతో (ఆ దశతో NCERT గానీ భారత వాతావరణ శాఖ గానీ ముడిపెట్టే గాలి, పీడన లక్షణం) జతపరచండి:

జాబితా I (రుతుపవనాల దశ)	జాబితా II (గాలి, పీడన లక్షణం)
A. రుతుపవనాలు ఒక్కసారిగా విరుచుకుపడడం (burst)	1. రుతుపవన ద్రోణి హిమాలయాల పాదాలకు దగ్గరగా ఉంటుంది
B. రుతుపవనాల్లో విరామం (break)	2. తూర్పు జెట్ ప్రవాహం 15° ఉత్తర అక్షాంశం వెంట నెలకొంటుంది
C. కేరళలో రుతుపవనాల రాక (onset)	3. ట్రోపో ఆవరణం కింది భాగంలో (850 hPa స్థాయిలోనూ దాని కిందా) ప్రతిచక్రవాతం ఏర్పడుతుంది
D. రుతుపవనాలు వెనుదిరగడం మొదలవడం (start of withdrawal)	4. భూమధ్యరేఖకూ 10° ఉత్తర అక్షాంశానికీ మధ్య, పడమర నుంచి వీచే గాలులు 600 hPa స్థాయి వరకు కొనసాగుతాయి

- (1) A-1, B-2, C-4, D-3
- (2) A-2, B-1, C-3, D-4
- (3) A-1, B-2, C-3, D-4
- (4) A-2, B-1, C-4, D-3

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (4) A-2, B-1, C-4, D-3

- ఇది ఎందుకు సరైనది: పశ్చిమ జెట్ తొలగిపోయిన తర్వాతే తూర్పు జెట్ ప్రవాహం 15° ఉత్తర అక్షాంశం వెంట నెలకొంటుందని NCERT చెబుతుంది; రుతుపవనాలు ఒక్కసారిగా విరుచుకుపడడానికి ఈ జెట్ కారణమని కూడా చెబుతుంది (A-2). విరామం వచ్చినప్పుడు రుతుపవన ద్రోణి హిమాలయాల పాదాలకు దగ్గరగా జరుగుతుంది: మైదానాల్లో వాన లేని రోజులు ఉంటాయి, హిమాలయాల పాదాల వెంట వర్షాలు కురుస్తాయి (B-1). కేరళలో రుతుపవనాల రాకను ప్రకటించడానికి IMD తన 14 కేంద్రాల వర్షపాతంతో పాటు, భూమధ్యరేఖకూ 10° ఉత్తర అక్షాంశానికీ మధ్య పడమర నుంచి వీచే గాలులు 600 hPa స్థాయి వరకు కొనసాగాలని, OLR విలువ 200 W/m^2 కన్నా తక్కువ ఉండాలని చూస్తుంది (C-4). వెనుదిరగడం మొదలైందని ప్రకటించడానికి అది వరుసగా 5 రోజులు వాన లేకపోవాలని, ట్రోపో ఆవరణం కింది భాగంలో (850 hPa స్థాయిలోనూ దాని కిందా) ప్రతిచక్రవాతం ఏర్పడాలని, తేమ బాగా తగ్గాలని చూస్తుంది (D-3).
- (1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఒక్కసారిగా విరుచుకుపడడం, విరామం తారుమారయ్యాయి. ద్రోణి హిమాలయాల పాదాలకు దగ్గరగా ఉండడం మైదానాల్లో వానలు ఆగిపోవడంతో ముడిపడి ఉంటుంది; వానలు హఠాత్తుగా మొదలవడంతో కాదు. 15° ఉత్తర అక్షాంశం వెంట తూర్పు జెట్ నెలకొనడమే రుతుపవనాలు ఒక్కసారిగా విరుచుకుపడడానికి కారణమని NCERT చెబుతుంది.
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రుతుపవనాలు వస్తున్నాయనడానికి IMD చూసే గుర్తు, అవి వెళ్లిపోతున్నాయనడానికి IMD చూసే గుర్తు తారుమారయ్యాయి. ట్రోపో ఆవరణం కింది భాగంలో (850 hPa స్థాయిలోనూ దాని కిందా) ప్రతిచక్రవాతం ఏర్పడడం అనేది వెనుదిరగడం మొదలైందని ప్రకటించడానికి IMDకి కావాల్సిన మూడు విషయాల్లో ఒకటి: అది రుతుపవనాలు వెళ్లిపోతున్నాయనడానికి గుర్తు, వస్తున్నాయనడానికి కాదు. భూమధ్యరేఖకూ 10° ఉత్తర అక్షాంశానికీ మధ్య పడమర నుంచి వీచే గాలులు 600 hPa స్థాయి వరకు కొనసాగడం అనేది కేరళలో రుతుపవనాల రాకకు సంబంధించిన గాలుల షరతులో భాగం.
- (3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు జతలూ తారుమారయ్యాయి.

ప్రశ్న 13

NavIC గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. మొదటి తరం NavIC ఉపగ్రహాలు తమ సేవలను L5 బ్యాండ్‌లో, S బ్యాండ్‌లో ఇస్తాయి.
2. రెండో తరం NavIC ఉపగ్రహాలైన NVS-01, NVS-02లను PSLV వాహక నౌకతో ప్రయోగించారు.
3. అంతర్జాతీయ సముద్రయాన సంస్థ (IMO) NavICను వరల్డ్ వైడ్ రేడియో నావిగేషన్ సిస్టమ్‌లో ఒక భాగంగా గుర్తించింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 2, 3 మాత్రమే
- (3) 1 మాత్రమే
- (4) 1, 3 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (4) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: మొదటి తరంలో స్టాండర్డ్ పొజిషనింగ్ సర్వీస్, రిస్ట్రిక్టెడ్ సర్వీస్ రెండింటినీ L5 బ్యాండ్‌లో (1176.45 MHz), S బ్యాండ్‌లో (2492.028 MHz) ఇస్తారు. L1 బ్యాండ్‌ను రెండో తరంలోనే చేర్చారు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: PSLV ప్రయోగించినవి IRNSS-1 శ్రేణిలోని తొమ్మిది ఉపగ్రహాలు, అంటే IRNSS-1A నుంచి IRNSS-1I వరకు. NVS ఉపగ్రహాలను GSLVతో ప్రయోగించారు: NVS-01ను 2023 మే 29న GSLV-F12తో, NVS-02ను 2025 జనవరి 29న GSLV-F15తో ప్రయోగించారు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: అంతర్జాతీయ సముద్రయాన సంస్థకు చెందిన మారిటైమ్ సేఫ్టీ కమిటీ 102వ సమావేశం 2020 నవంబర్ 4 నుంచి 11 వరకు జరిగింది. ఆ సమావేశంలో కమిటీ IRNSSను వరల్డ్ వైడ్ రేడియో నావిగేషన్ సిస్టమ్‌లో ఒక భాగంగా అంగీకరించింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది, సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (2)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది, సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (3)లో సరైనదైన 1వ వాక్యం ఉంది; కానీ 3వ వాక్యం కూడా సరైనదే, అది (3)లో లేదు.

ప్రశ్న 14

ISRO రూపొందించిన ప్రకారం, ఏడు ఉపగ్రహాలు ఉండే NavIC ప్రాథమిక ఉపగ్రహ సమూహాన్ని కింది వాటిలో ఏది సరిగ్గా వివరిస్తుంది?

- (1) 4 ఉపగ్రహాలు భూస్థిర కక్ష్యలో, 3 ఉపగ్రహాలు వాలు ఉన్న భూ సమకాలిక కక్ష్యలో ఉంటాయి
- (2) 3 ఉపగ్రహాలు భూస్థిర కక్ష్యలో, 4 ఉపగ్రహాలు వాలు ఉన్న భూ సమకాలిక కక్ష్యలో ఉంటాయి
- (3) 3 ఉపగ్రహాలు భూస్థిర కక్ష్యలో, 4 ఉపగ్రహాలు భూ మధ్యమ కక్ష్యలో (MEO) ఉంటాయి
- (4) 4 ఉపగ్రహాలు భూస్థిర కక్ష్యలో, 3 ఉపగ్రహాలు భూ మధ్యమ కక్ష్యలో (MEO) ఉంటాయి

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (2) 3 ఉపగ్రహాలు భూస్థిర కక్ష్యలో, 4 ఉపగ్రహాలు వాలు ఉన్న భూ సమకాలిక కక్ష్యలో ఉంటాయి

- ఇది ఎందుకు సరైనది: ISRO NavICను 7 ఉపగ్రహాలతో రూపొందించింది. మూడు ఉపగ్రహాలు భూస్థిర కక్ష్యలో 32.5°E, 83°E, 129.5°E దగ్గర ఉంటాయి. నాలుగు ఉపగ్రహాలు 29° వాలు ఉన్న భూ సమకాలిక కక్ష్యలో ఉంటాయి; ఇవి భూమధ్యరేఖను 55°E, 111.75°E దగ్గర దాటుతాయి, ఒక్కో కక్ష్యా తలంలో రెండేసి ఉంటాయి.
- (1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు సంఖ్యలూ తారుమారయ్యాయి. చిన్న సంఖ్య అయిన 3 భూస్థిర కక్ష్యకు చెందుతుంది; పెద్ద సంఖ్య అయిన 4 వాలు ఉన్న భూ సమకాలిక కక్ష్యకు చెందుతుంది.
- (3) ఎందుకు తప్పు: భూస్థిర కక్ష్యలోని ఉపగ్రహాల సంఖ్య సరైనదే; కానీ మిగతా నాలుగు భూ మధ్యమ కక్ష్యలో లేవు. MEO అనేది GPS ఉపగ్రహాల కక్ష్య; NavIC రూపకల్పనలో MEOలో ఒక్క ఉపగ్రహం కూడా లేదు.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు తప్పులూ ఉన్నాయి. సంఖ్యలు తారుమారయ్యాయి; వాలు ఉన్న భూ సమకాలిక కక్ష్య ఉండాల్సిన చోట MEO ఉంది.

ప్రశ్న 15

ఒక గడియారంలో సమయం 2:52 అయినప్పుడు గంటల ముల్లుకు, నిమిషాల ముల్లుకు మధ్య ఉండే చిన్న కోణం ఎంత?

- (1) 82°
- (2) 108°
- (3) 134°
- (4) 160°

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (3) 134°

- సాధన, 1వ సోపానం: H = 2, M = 52. కాబట్టి 30H = 60, 5.5M = 5.5 × 52 = 286. సూత్రం |60 - 286| = 226° ఇస్తుంది.
- 2వ సోపానం: 226° అనేది 180° కన్నా ఎక్కువ, కాబట్టి ఇది పరావర్తన కోణం. చిన్న కోణం 360 - 226 = 134°.
- రెండో పద్ధతితో సరిచూడటం: గంటల ముల్లు 60 + 0.5 × 52 = 86° దగ్గర ఉంటుంది; నిమిషాల ముల్లు 6 × 52 = 312° దగ్గర ఉంటుంది; 312 - 86 = 226°, ఇంకా 360 - 226 = 134°.
- (4) ఎందుకు తప్పు: 160 = 360 - 200; ఇందులో 200 = 312 - 112. ఇక్కడ గంటల ముల్లు నిమిషానికి 1° తిరుగుతుందని తీసుకున్నారు; అందుకే దాన్ని 2 అనే సంఖ్యను దాటి 52° దూరంలో, 112° దగ్గర పెట్టారు. గంటల ముల్లు ప్రతి 2 నిమిషాలకు 1° తిరుగుతుంది; 52 నిమిషాల్లో అది 2 అనే సంఖ్యను దాటి 26° మాత్రమే తిరిగింది.
- (2) ఎందుకు తప్పు: 108 = 360 - 252; ఇందులో 252 = 312 - 60. ఇక్కడ గంటల ముల్లును 2 మీదే, 60° దగ్గరే వదిలేశారు. 52 నిమిషాల్లో గంటల ముల్లు 2 అనే సంఖ్యను దాటి 26° తిరిగింది.
- (1) ఎందుకు తప్పు: 82 = 360 - 278; ఇందులో 278 = 6.5 × 52 - 60. ఇక్కడ రెండు వేగాల తేడా (6 - 0.5 = 5.5) తీసుకోవాల్సిన చోట వాటిని కలిపారు (6 + 0.5 = 6.5). అలా చేస్తే గంటల ముల్లు 2 అనే సంఖ్యను దాటాక 26° దూరంలో కాకుండా, 2 అనే సంఖ్యను చేరక ముందే 26° దూరంలో ఉన్నట్టు అవుతుంది.

ప్రశ్న 16

ఉదయం 10:50 నుంచి అదే రోజు మధ్యాహ్నం 2:24 వరకు ఒక గడియారంలోని గంటల ముల్లు ఎంత కోణం తిరుగుతుంది?

- (1) 107°
- (2) 119°
- (3) 133°
- (4) 253°

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (1) 107°

- సాధన, 1వ సోపానం: వ్యవధిని కనుక్కోవాలి. 24 గంటల పద్ధతిలో మధ్యాహ్నం 2:24 అంటే 14:24. ముందు 10:50 నుంచి 11:00 వరకు 10 నిమిషాలు, తర్వాత 11:00 నుంచి 14:00 వరకు 180 నిమిషాలు, ఆ తర్వాత ఇంకో 24 నిమిషాలు ఉంటాయి: 10 + 180 + 24 = 214 నిమిషాలు (3 గంటల 34 నిమిషాలు).
- 2వ సోపానం: గంటల ముల్లు 1 నిమిషంలో 0.5° తిరుగుతుంది. కాబట్టి అది 214 × 0.5 = 107° తిరుగుతుంది.
- స్థానాలతో సరిచూడటం: 10:50కి గంటల ముల్లు 300 + 25 = 325° దగ్గర, 2:24కి 60 + 12 = 72° దగ్గర ఉంటుంది. 325° నుంచి 360° వరకు 35°; ఆ తర్వాత ఇంకో 72°; మొత్తం 35 + 72 = 107°.
- (2) ఎందుకు తప్పు: 119 = 35 + 84. ఇక్కడ 12 అనే సంఖ్య వరకు ఉన్న 35°ని సరిగ్గానే లెక్కించారు; కానీ 2:24కి గంటల ముల్లు 60 + 24 = 84° దగ్గర ఉందని తీసుకున్నారు, అంటే గంటల ముల్లు నిమిషానికి 1° తిరుగుతుందని అనుకున్నారు. గంటల ముల్లు నిమిషానికి 0.5° మాత్రమే తిరుగుతుంది; కాబట్టి 24 నిమిషాల్లో అది 2 అనే సంఖ్యను దాటి 12° వెళ్లి, 72° దగ్గర ఉంటుంది: 35 + 72 = 107.
- (3) ఎందుకు తప్పు: 133 = 266 × 0.5. ఇక్కడ వ్యవధిని 4 గంటల 26 నిమిషాలుగా (266 నిమిషాలు) తీసుకున్నారు: 10 నుంచి 2 వరకు 4 గంటలు అని తీసుకుని, వాటికి 50 - 24 = 26 నిమిషాలు కలిపారు. నిజమైన వ్యవధి 4 గంటల కన్నా 26 నిమిషాలు తక్కువ; ఎక్కువ కాదు.
- (4) ఎందుకు తప్పు: 253 = 325 - 72. రెండు ముళ్ల మధ్య కోణానికి చేసినట్టు, ఇక్కడ రెండు స్థానాల్లో పెద్ద విలువలోంచి చిన్న విలువను తీసేశారు. అలా చేస్తే చుట్టులో మిగిలిన భాగం వస్తుంది (360 - 107 = 253); అది మధ్యాహ్నం 2:24 నుంచి రాత్రి 10:50 వరకు గంటల ముల్లు తిరిగే కోణం. ఉదయం 10:50 నుంచి మధ్యాహ్నం 2:24 వరకు ఆ ముల్లు 12ను దాటుతుంది: అది 12 వరకు 35°, ఆ తర్వాత ఇంకో 72° తిరుగుతుంది.

ప్రశ్న 17

A ఒక్కరే ఒక పనిని 30 రోజుల్లో, B ఒక్కరే 42 రోజుల్లో, C ఒక్కరే 70 రోజుల్లో పూర్తి చేయగలరు. ముగ్గురూ మొదటి నుంచి చివరి వరకు కలిసి పని చేస్తే, ఆ పని ఎన్ని రోజుల్లో పూర్తవుతుంది?

- (1) 10 రోజులు
- (2) 14 రోజులు
- (3) 15 రోజులు
- (4) 17 1/2 రోజులు

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (2) 14 రోజులు

- సాధన, 1వ సోపానం: 30 = 2 × 3 × 5, 42 = 2 × 3 × 7, 70 = 2 × 5 × 7; కాబట్టి 30, 42, 70ల క.సా.గు 2 × 3 × 5 × 7 = 210. పనిని 210 యూనిట్లు అనుకుందాం.
- 2వ సోపానం: A రోజుకు 210 ÷ 30 = 7 యూనిట్లు చేస్తారు; B రోజుకు 210 ÷ 42 = 5 యూనిట్లు చేస్తారు; C రోజుకు 210 ÷ 70 = 3 యూనిట్లు చేస్తారు.
- 3వ సోపానం: ముగ్గురూ కలిసి రోజుకు 7 + 5 + 3 = 15 యూనిట్లు చేస్తారు.
- 4వ సోపానం: కాలం = 210 ÷ 15 = 14 రోజులు.
- భిన్నాల పద్ధతితో సరిచూడటం: 1/30 + 1/42 + 1/70 = 7/210 + 5/210 + 3/210 = 15/210 = 1/14. ముగ్గురూ కలిసి రోజుకు పనిలో 1/14 వంతు చేస్తారు; కాబట్టి 14 రోజులు పడుతుంది.
- (1) ఎందుకు తప్పు: 10 = 30 ÷ 3. ఇక్కడ అందరికన్నా వేగంగా చేసే వ్యక్తి రోజులను పనివారి సంఖ్యతో భాగించారు. ముగ్గురిలో ప్రతి ఒక్కరి పని వేగం A పని వేగానికి సమానంగా ఉంటేనే ఇది సరైనది. B, C ఇద్దరూ A కన్నా నెమ్మదిగా చేస్తారు; కాబట్టి ముగ్గురికీ కలిసి 10 రోజుల కన్నా ఎక్కువ పడుతుంది.
- (3) ఎందుకు తప్పు: 15 అనేది ముగ్గురూ కలిసి ఒక రోజులో చేసే యూనిట్ల సంఖ్య (3వ సోపానం). అది పని వేగం; రోజుల సంఖ్య కాదు. ఇక్కడ 4వ సోపానాన్ని వదిలేశారు.
- (4) ఎందుకు తప్పు: 17 1/2 = 210 ÷ 12. ఇక్కడ A, Bల పని వేగాలను మాత్రమే కలిపారు (7 + 5 = 12); Cని వదిలేశారు. C కూడా పని చేస్తే 17 1/2 రోజుల కన్నా తక్కువ కాలం పడుతుంది.

ప్రశ్న 18

A, B కలిసి ఒక పనిని 36 రోజుల్లో పూర్తి చేయగలరు. B, C కలిసి అదే పనిని 40 రోజుల్లో పూర్తి చేయగలరు. A, C కలిసి అదే పనిని 72 రోజుల్లో పూర్తి చేయగలరు. C ఒక్కరే ఆ పనిని ఎన్ని రోజుల్లో పూర్తి చేయగలరు?

- (1) 30 రోజులు
- (2) 90 రోజులు
- (3) 120 రోజులు
- (4) 180 రోజులు

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (4) 180 రోజులు

- సాధన, 1వ సోపానం: $36 = 2^2 \times 3^2$, $40 = 2^3 \times 5$, $72 = 2^3 \times 3^2$; కాబట్టి 36, 40, 72ల క.సా.గు $2^3 \times 3^2 \times 5 = 360$. పనిని 360 యూనిట్లు అనుకుందాం.
- 2వ సోపానం: A, B కలిసి రోజుకు 360 ÷ 36 = 10 యూనిట్లు చేస్తారు; B, C కలిసి రోజుకు 360 ÷ 40 = 9 యూనిట్లు చేస్తారు; A, C కలిసి రోజుకు 360 ÷ 72 = 5 యూనిట్లు చేస్తారు.
- 3వ సోపానం: 10 + 9 + 5 = 24. మూడు జతల్లో ప్రతి ఒక్కరూ రెండుసార్లు వస్తారు; కాబట్టి 24 అనేది A, B, C ముగ్గురూ కలిసి చేసే పని వేగానికి రెట్టింపు. ముగ్గురూ కలిసి రోజుకు 12 యూనిట్లు చేస్తారు.
- 4వ సోపానం: C పని వేగం = ముగ్గురూ కలిసి చేసే పని వేగం - A, Bల జత పని వేగం = 12 - 10 = రోజుకు 2 యూనిట్లు. కాబట్టి C ఒక్కరికి 360 ÷ 2 = 180 రోజులు పడుతుంది.
- సరిచూడటం: A రోజుకు 12 - 9 = 3 యూనిట్లు చేస్తారు; B రోజుకు 12 - 5 = 7 యూనిట్లు చేస్తారు. అప్పుడు A + B = 10, B + C = 9, A + C = 5; ఇవి 2వ సోపానంలో వచ్చిన జతల పని వేగాలకు సరిపోతాయి.
- భిన్నాల పద్ధతితో సరిచూడటం: 1/36 + 1/40 + 1/72 = 10/360 + 9/360 + 5/360 = 24/360. అందులో సగం 12/360 = 1/30; ఇది ముగ్గురూ కలిసి చేసే పని వేగం. C పని వేగం 1/30 - 1/36 = 6/180 - 5/180 = 1/180.
- (1) ఎందుకు తప్పు: 30 = 360 ÷ 12 అనేది A, B, C ముగ్గురూ కలిసి చేస్తే పట్టే కాలం. ప్రశ్నలో అడిగింది C ఒక్కరికి పట్టే కాలం; అది B, C కలిసి చేస్తే పట్టే కాలం (40 రోజులు) కన్నా ఎక్కువగా ఉండాలి.
- (2) ఎందుకు తప్పు: 90 = 360 ÷ 4; ఇక్కడ 4 = 9 + 5 - 10. C ఉన్న రెండు జతల పని వేగాలను కలిపి, "A, B" జత పని వేగాన్ని తీసివేస్తే, C రెండుసార్లు లెక్కలో మిగులుతారు; కాబట్టి 4 యూనిట్లు అనేది C పని వేగానికి రెట్టింపు. దాన్ని సగం చేయాలి.
- (3) ఎందుకు తప్పు: 120 = 360 ÷ 3; ఇక్కడ 3 = 12 - 9. ముగ్గురూ కలిసి చేసే పని వేగం నుంచి "B, C" జత పని వేగాన్ని తీసివేస్తే A పని వేగం వస్తుంది; కాబట్టి 120 రోజులు అనేది Aకి పట్టే కాలం. C కోసం, C లేని జత అయిన "A, B" పని వేగాన్ని తీసివేయాలి.

ప్రశ్న 19

సబ్‌కా బీమా సబ్‌కీ రక్షా (బీమా చట్టాల సవరణ) చట్టం, 2025 గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఈ చట్టం, భారతదేశంలో శాఖ ద్వారా రీఇన్సూరెన్స్ (re-insurance) వ్యాపారం చేసే విదేశీ కంపెనీకి ఉండాల్సిన నికర సొంత నిధిని (net owned fund) రూ. 5,000 కోట్ల నుంచి రూ. 1,000 కోట్లకు తగ్గించింది.
2. ఈ చట్టం భారత బీమా నియంత్రణ, అభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థకు (IRDAI) ఒక అధికారం ఇచ్చింది: ఉల్లంఘన ద్వారా అక్రమ లాభం (wrongful gain) పొందిన వ్యక్తిని, ఆ లాభానికి సమానమైన మొత్తాన్ని తిరిగి కట్టమని (disgorge) ఆ సంస్థ ఆదేశించవచ్చు.
3. ఈ చట్టం, రాష్ట్రపతి ఆమోదం (assent) లభించిన రోజునే అమల్లోకి వచ్చింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 3 మాత్రమే
- (2) 2, 3 మాత్రమే
- (3) 1, 2 మాత్రమే
- (4) 1 మాత్రమే

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (3) 1, 2 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: బీమా చట్టంలోని సెక్షన్ 6(2) స్థానంలో వచ్చిన కొత్త నిబంధన ప్రకారం, భారతదేశంలో శాఖ ద్వారా రీఇన్సూరెన్స్ వ్యాపారం చేసే విదేశీ కంపెనీకి కనీసం రూ. 1,000 కోట్ల నికర సొంత నిధి ఉండాలి. అంతకు ముందు ఈ షరతు రూ. 5,000 కోట్లుగా ఉండేది.
- 2వ వాక్యం సరైనది: బీమా చట్టంలోని సెక్షన్ 34కు చేర్చిన వివరణ (Explanation) ప్రకారం, ఆదేశాలు ఇవ్వడానికి IRDAIకి ఉన్న అధికారంలో ఇది కూడా ఉంది: ఉల్లంఘన ద్వారా పొందిన అక్రమ లాభానికి లేదా తప్పించుకున్న నష్టానికి సమానమైన మొత్తాన్ని తిరిగి కట్టమని IRDAI ఒక వ్యక్తిని ఆదేశించవచ్చు.
- 3వ వాక్యం తప్పు: రాష్ట్రపతి ఆమోదం లభించింది 2025 డిసెంబర్ 20న. సెక్షన్ 1(2) అమలు తేదీని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వదిలేసింది. 2026 ఫిబ్రవరి 3 నాటి నోటిఫికేషన్, సెక్షన్ 25 తప్ప మిగతా నిబంధనలన్నిటికీ 2026 ఫిబ్రవరి 5ను అమలు తేదీగా నిర్ణయించింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1), (2) రెండింటిలోనూ తప్పు అయిన 3వ వాక్యం ఉంది; పైగా సరైన రెండు వాక్యాల్లో ఒక దాన్ని ఒక్కో ఆప్షన్ వదిలేసింది. (4)లో సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 20

జాబితా Iలో బీమా రంగానికి సంబంధించిన చట్టాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ఒక్కో చట్టం విషయంలో సబ్‌కా బీమా సబ్‌కీ రక్షా (బీమా చట్టాల సవరణ) చట్టం, 2025 ఏం చేసిందో జాబితా IIలో ఉంది. జాబితా Iని జాబితా IIతో జతపరచండి:

జాబితా I	జాబితా II
A. బీమా చట్టం, 1938 (Insurance Act, 1938)	1. ఈ చట్టంలో కొత్త సెక్షన్ 3AA చేరింది; దాని ప్రకారం భారతీయ బీమా కంపెనీలో విదేశీ పెట్టుబడి, ఆ కంపెనీకి ఉన్న చెల్లించిన ఈక్విటీ మూలధనంలో 100 శాతం వరకు ఉండవచ్చు
B. జీవిత బీమా సంస్థ చట్టం, 1956 (Life Insurance Corporation Act, 1956)	2. ఈ చట్టంలో కొత్త సెక్షన్ 16A చేరింది; ఆ సెక్షన్ పాలసీదారుల విద్య, రక్షణ నిధి (Policyholders' Education and Protection Fund) గురించి చెబుతుంది
C. సాధారణ బీమా వ్యాపార (జాతీయీకరణ) చట్టం, 1972 (General Insurance Business (Nationalisation) Act, 1972)	3. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 18ని సవరించారు; దాని ప్రకారం, సరైనదని తోచినట్టు మరిన్ని జోనల్ కార్యాలయాలు ఏర్పాటు చేయవచ్చు
D. బీమా నియంత్రణ, అభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థ చట్టం, 1999 (Insurance Regulatory and Development Authority Act, 1999)	4. ఈ చట్టంలో 2025 చట్టం ఏ సవరణా చేయలేదు

- (1) A-1, B-3, C-4, D-2
- (2) A-2, B-3, C-4, D-1
- (3) A-1, B-4, C-3, D-2
- (4) A-2, B-4, C-3, D-1

జవాబు మరియు వివరణ

జవాబు: (1) A-1, B-3, C-4, D-2

- ఇది ఎందుకు సరైనది: విదేశీ పెట్టుబడిపై కొత్త సెక్షన్ 3AA ఉన్నది బీమా చట్టం, 1938లో (A-1). LIC చట్టంలోని సెక్షన్ 18(2) స్థానంలో వచ్చిన కొత్త నిబంధన ప్రకారం, LIC తనకు సరైనదని తోచినట్టు ఇతర జోనల్ కార్యాలయాలు ఏర్పాటు చేయవచ్చు (B-3). 2025 చట్టం మూడు చట్టాలను సవరించింది; సాధారణ బీమా వ్యాపార (జాతీయీకరణ) చట్టం, 1972 ఆ మూడింటిలో లేదు (C-4). పాలసీదారుల విద్య, రక్షణ నిధిపై కొత్త సెక్షన్ 16A ఉన్నది IRDA చట్టం, 1999లో (D-2).
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో బీమా చట్టం, IRDA చట్టం తారుమారయ్యాయి. విదేశీ పెట్టుబడి పరిమితిని రాసింది బీమా చట్టంలో; నిధి ఉన్నది నియంత్రణ సంస్థను ఏర్పాటు చేసిన చట్టంలో.
- (3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో LIC చట్టం, 1972 నాటి చట్టం తారుమారయ్యాయి. 2025లో సవరించిన మూడు చట్టాలు ఇవి: బీమా చట్టం, LIC చట్టం, IRDA చట్టం. 1972 నాటి చట్టాన్ని సవరించింది బీమా చట్టాల (సవరణ) చట్టం, 2015; 2025 చట్టం కాదు.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి; కాబట్టి నాలుగు జతలూ తప్పే.